

สัญญาจ้างมีกำหนดระยะเวลา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๒๑/๒๕๔๕

เมื่อลูกจ้างทำงานให้นายจ้างถึงวันที่ครบกำหนดระยะเวลาในสัญญาจ้างแรงงาน สัญญาจ้างย่อมสิ้นสุดลงโดยมิต้องบอกกล่าวล่วงหน้าตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง นายจ้างจึงไม่ต้องจ่ายสินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าให้แก่ลูกจ้าง

สัญญาจ้างแรงงานที่มีการแบ่งทำสัญญาจ้างเป็นช่วงสั้น ๆ หลายช่วงโดยมีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของสัญญาเป็นช่วง ๆ ต่อเนื่องกัน เพื่อแสดงว่าลูกจ้างไม่ได้ทำงานติดต่อกัน ถือว่านายจ้างมีเจตนาไม่ให้ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชยตามกฎหมาย จึงต้องนับระยะเวลาการทำงานทุกช่วงเข้าด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการได้สิทธิของลูกจ้างนั้นตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๐๓/๒๕๔๓

ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้าง แต่ในวรรคสามบัญญัติว่า "ความในวรรคหนึ่งมิใช่บังคับแก่ลูกจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้แน่นอนและเลิกจ้างตามกำหนดระยะเวลานั้น" และวรรคสี่บัญญัติว่า "การจ้างที่มีกำหนดเวลาตามวรรคสามจะกระทำได้สำหรับการจ้างงานในโครงการเฉพาะที่มีใช้งานปกติของธุรกิจหรือการค้าของนายจ้าง ซึ่งต้องมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของงานที่แน่นอน หรือในงานอันมีลักษณะเป็นครั้งคราวที่มีกำหนดการสิ้นสุด หรือความสำเร็จของงาน หรือในงานที่เป็นไปตามฤดูกาลและได้จ้างในช่วงเวลาของฤดูกาลนั้น ซึ่งงานนั้นจะต้องแล้วเสร็จภายในระยะเวลาไม่เกินสองปี โดยนายจ้างและลูกจ้างได้ทำสัญญาเป็นหนังสือไว้ตั้งแต่เมื่อเริ่มจ้าง" จะเห็นได้ว่า ในวรรคสามกำหนดเรื่องระยะเวลาการจ้างซึ่งต้องกำหนดไว้แน่นอน ส่วนวรรคสี่เป็นเรื่องกำหนดประเภทของงานที่สามารถจะทำสัญญาจ้างให้มีกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้แน่นอนได้ ซึ่งมีอยู่ ๓ ประเภท โดยในตอนท้ายของวรรคสี่ที่กำหนดประเภทของงานนั้นได้กำหนดไว้ด้วยว่างานนั้นจะต้องแล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน ๒ ปี คำว่า งานนั้น ย่อมหมายถึงงานทั้งสามประเภท ที่กำหนดไว้แน่นอนจะต้องแล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน ๒ ปี กำหนดระยะเวลาไม่เกิน ๒ ปี ดังกล่าวจึงหาได้หมายถึงระยะเวลาการจ้างที่นายจ้างทำสัญญาจ้างลูกจ้างไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๘๐/๒๕๔๒

สัญญาจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้แน่นอนซึ่งจะเข้าข่ายยกเว้นที่นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยเมื่อเลิกจ้างตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.๒๕๔๑ มาตรา ๑๑๘ วรรคสาม จะต้องเป็นสัญญาจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดสัญญาเอาไว้แน่นอน ไม่มีการเปลี่ยนแปลง และจะต้องเลิกจ้างตามกำหนดระยะเวลานั้นด้วย

กฎหมายเรื่องค่าชดเชยเป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนจึงดูเจตนาของคู่สัญญาประกอบการตีความเจตนาไม่ได้

สัญญาจ้างแรงงานฉบับพิพาท กำหนดให้โจทก์และจำเลยบอกเลิกสัญญาจ้างเมื่อใดก็ได้ โดยบอกกล่าวให้อีกฝ่ายทราบล่วงหน้า ๒ เดือน สัญญาจ้างดังกล่าวจึงไม่มีลักษณะเป็นสัญญาจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้แน่นอน ทั้งจำเลยเลิกจ้างโจทก์ก่อนครบกำหนดสัญญา จึงไม่เข้าข้อยกเว้นที่จะไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยตาม พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.๒๕๔๑ มาตรา ๑๑๘

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๗๕๙/๒๕๕๐

สัญญาจ้างระหว่างโจทก์จำเลยฉบับแรกในส่วนที่เกี่ยวกับตัวเครื่องบินมีข้อความว่า "เริ่มต้นของสัญญานี้ ท่านไม่มีสิทธิได้รับตัวเครื่องบินไปกลับและจากบ้าน อย่างไรก็ดีเมื่อสัญญาฉบับ ๑ ปีเต็ม ได้ตกลงกัน ปี ๒๕๓๙ท่านมีสิทธิได้รับตัวเครื่องบินชั้นประหยัดในการเดินทางแบบเที่ยวเดียว จำนวน ๔ ใบ จากภูเก็ตไปที่ใด ๆ สำหรับท่านและครอบครัวของท่านทันที นอกจากนั้นค่าธรรมเนียมในการขนย้ายทรัพย์สินของท่านไปภูเก็ต และจากภูเก็ตไปที่อื่นจะได้รับการชดเชยโดยริสอร์ทในวงเงินสูงสุดเท่ากับเงินเดือนที่ท่านได้รับ ๑ เดือน" โดยสัญญาจ้างฉบับแรกนี้ทำขึ้นเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๘ มีระยะเวลาการจ้างตั้งแต่วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๘ ต่อมาจึงมีการทำสัญญาจ้างตามเอกสารหมาย จ.๒ ขึ้นก่อนสัญญาจ้างฉบับแรกครบกำหนด โดยมีกำหนดระยะเวลาการจ้าง ๑ ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ มีข้อความในตอนแรกว่า "ตามสัญญาจ้างของเรากับท่านฉบับลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๘ และอาศัยการตกลงด้วยวาจาโดยการอนุมัติของไค้แอนดรีเช่น เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๘ ข้าพเจ้ามีความยินดีต่อสัญญาจ้างให้ท่านใหม่อีก ๑ ปี..." ข้อความในสัญญาจ้างฉบับหลังดังกล่าวย่อมแสดงโดยชัดแจ้งว่าการทำสัญญาจ้างเอกสารหมาย จ.๒ เป็นผลสืบเนื่องมาจากสัญญาจ้างฉบับแรกเมื่อสัญญาจ้างเอกสารหมาย จ.๒ จำเลยที่ ๑ ทำสัญญาจ้างโจทก์ต่อมีกำหนด ๑ ปี ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขในสัญญาจ้างฉบับแรก ดังนี้ สิทธิของโจทก์ที่จะได้รับค่าตัวเครื่องบินและค่าขนย้ายสัมภาระก็ย่อมเกิดขึ้นทันทีเมื่อมีการทำสัญญาจ้างเอกสารหมาย จ.๒ ตามที่ระบุไว้ในสัญญาจ้างฉบับแรก โดยไม่จำเป็นต้องระบุสิทธิของโจทก์ในเรื่องนี้ไว้ในสัญญาจ้างเอกสารหมาย จ.๒ อีก และสิทธิของโจทก์ดังกล่าวจะลบล้างได้ก็โดยคู่กรณีตกลงกันยกเลิกเท่านั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าตามสัญญาจ้างเอกสารหมาย จ.๒ มีการยกเลิกสิทธิเกี่ยวกับค่าตัวเครื่องบินและค่าขนย้ายสัมภาระของโจทก์แต่อย่างใด จึงต้องถือว่าข้อตกลงในเรื่องดังกล่าวตามสัญญาจ้างฉบับแรก ยังคงมีผลผูกพันจำเลยทั้งสองให้ต้องปฏิบัติตามสัญญานั้นต่อไป แม้ว่าสัญญาจ้างฉบับแรกจะสิ้นสุดลงแล้วก็ตาม

พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๕ ให้คำนิยามคำว่า นายจ้างในทำนองเดียวกันกับที่บัญญัติไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ข้อ ๒ เมื่อจำเลยที่ ๒ เป็นผู้จัดการทั่วไปและมีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ ย่อมมีฐานะเป็นนายจ้างของโจทก์ด้วยตามบทบัญญัติดังกล่าว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ได้ แต่กิจการใดอันตัวแทนได้กระทำไปในขอบอำนาจของตัวแทนนั้นเป็นการกระทำของตัวการ จำเลยที่ ๑ ผู้เป็น

ตัวการจึงต้องผูกพันต่อบุคคลภายนอกในการกระทำของจำเลยที่ ๒ ที่ได้กระทำไปภายใน วัตถุประสงค์ของจำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๒ ไม่ต้องผูกพันรับผิดชอบเป็นส่วนตัวต่อโจทก์ด้วย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๐๘/๒๕๕๐

จำเลยทั้งสองตกลงจ้างโจทก์มีกำหนดระยะเวลา ๑๕ เดือนแล้ว ยังมีข้อความต่อไปอีกว่า "...และสามารถต่ออายุสัญญาได้โดยการตกลงร่วมกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของโครงการ" ดังนี้ เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ๑๕ เดือนแล้ว หากงานตามโครงการของจำเลยทั้งสองยังมีความต้องการจ้างโจทก์ต่อไปอีก จำเลยทั้งสองและโจทก์สามารถตกลงต่ออายุสัญญาคือขยายระยะเวลาการจ้างต่อไปอีกได้ งานตามโครงการของจำเลยทั้งสองจะหมดความจำเป็นที่จะจ้างโจทก์เมื่อใดไม่อาจกำหนดระยะเวลาให้แน่นอนลงไปได้ การจ้างจะมีกำหนดระยะเวลานานเท่าใด จึงขึ้นอยู่กับความต้องการของโครงการซึ่งอาจมีต่อไปได้เรื่อย ๆ จนกว่าจะหมดความจำเป็น การที่สัญญาดังกล่าวจะได้กำหนดระยะเวลาการจ้างช่วงแรกไว้เป็นเวลา ๑๕ เดือน ก็ถือไม่ได้ว่าเป็นสัญญาจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้แน่นอน ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ข้อ ๔๖ วรรคสาม อันจะทำให้จำเลยทั้งสองได้รับการยกเว้นไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยแก่โจทก์เมื่อเลิกจ้าง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๑/๒๕๕๐

จำเลยประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้าง เคยทำการก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่หลายแห่ง ได้แก่โครงการต่อท่อน้ำมันที่จังหวัดสระบุรีโครงการก่อสร้างท่าเรือและติดตั้งท่อ้ำมันที่เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี และโครงการติดตั้งเครื่องมือผลิตเม็ดพลาสติกของบริษัท ม.ที่จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นงานที่จำเลยจ้างโจทก์ให้ทำงานอยู่ด้วย การที่จำเลยประกอบธุรกิจในการรับเหมาก่อสร้าง เคยรับเหมาก่อสร้างท่าเรือและโรงงานต่าง ๆ มาแล้วหลายแห่ง รวมทั้งรับเหมาก่อสร้างเครื่องจักรผลิตเม็ดพลาสติกให้แก่บริษัท ม.อันเป็นงานพิพาทในคดีนี้ด้วย งานติดตั้งเครื่องจักรผลิตเม็ดพลาสติกถือได้ว่าเป็นงานก่อสร้างอย่างหนึ่ง เมื่อจำเลยเป็นผู้ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้าง เป็นปกติธุระ การที่จำเลยรับจ้างทำงานดังกล่าวให้แก่บริษัท ม.จึงเป็นการรับจ้างทำงานในกิจการอันเป็นปกติธุระกิจของจำเลย และไม่ว่าจำเลยจะรับจ้างทำงานนั้นมากน้อยเพียงใดและเป็นระยะเวลาเท่าใด งานนั้นก็ย่อมไม่เป็นงานโครงการเฉพาะซึ่งต้องมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของงานที่แน่นอนตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ข้อ ๔๖ วรรคสี่จำเลยจ้างโจทก์ให้ทำงานดังกล่าวไม่ว่าจำเลยจะทำสัญญาจ้างมีกำหนดระยะเวลาเท่าใด เมื่อจำเลยเลิกจ้างโจทก์โดยโจทก์ไม่มีความผิดจำเลยก็ต้องจ่ายค่าชดเชยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงานข้อ ๔๖ วรรคหนึ่ง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๔/๒๕๔๐

จำเลยรับเหมางานก่อสร้างทั่วไปตามที่ประมูลได้ ต้องหมายความว่า การรับเหมางานก่อสร้างทุกชนิดเป็นงานปกติของธุรกิจหรือการค้าของจำเลย โครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกเกาะสีชังที่จำเลยประมูลได้เป็นงานก่อสร้าง จึงเป็นงานปกติของธุรกิจหรือการค้าของจำเลย

ตามสัญญาจ้างเอกสารหมาย จล.๑ ถึง จล.๙ จำเลยว่าจ้างโจทก์ให้ทำงานในโครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกเกาะสีชัง ระยะที่ ๑ ซึ่งแม้ตามสัญญาจ้างจะกำหนดวันสิ้นสุดสัญญาจ้างไว้ แต่ตามสัญญาจ้างข้อ ๑๕ การต่อสัญญาจ้างมีข้อความว่า ในกรณีที่สัญญาสิ้นสุดตามกำหนดแต่โครงการยังไม่แล้วเสร็จ จำเลยอาจพิจารณาต่อสัญญากับลูกจ้างตามความจำเป็นของงาน ทั้งนี้ จะได้ทำการตกลงกับลูกจ้างที่ได้รับการต่อสัญญาเป็นราย ๆ ไป สัญญาจ้างที่จำเลยว่าจ้างโจทก์ ซึ่งเป็นการว่าจ้างให้ทำงานในโครงการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกเกาะสีชัง ระยะที่ ๑ ทั้งโครงการ และเมื่อครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้างหากโครงการยังไม่เสร็จก็มีการต่อสัญญากันได้อีก เช่นนี้ จึงไม่ใช่เป็นการจ้างให้ทำงานในลักษณะที่เป็นครั้งคราวตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ข้อ ๔๖

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๓๔๘/๒๕๓๒

สัญญาจ้างแรงงานระหว่างโจทก์กับจำเลยได้กำหนดวันที่เริ่มมีผลใช้บังคับและวันที่สิ้นสุดไว้แน่นอนแล้ว แม้จะกำหนดเงื่อนไขไว้ว่า หากโจทก์ผิดสัญญาไม่ว่าจะเป็นข้อหนึ่งข้อใดก็ตีโจทก์ยินยอมให้จำเลยเลิกจ้างหรือไล่ออกได้ทันทีก่อนที่จะครบกำหนดเลิกจ้างตามสัญญาและโจทก์ไม่ขอเรียกร้องสิทธิและผลประโยชน์ตอบแทน หรือค่าเสียหายหรือค่าชดเชยจากจำเลยแต่อย่างใดทั้งสิ้นก็มีความหมายเพียงว่า ถ้าโจทก์ทำผิดสัญญาไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใดโจทก์ยอมให้จำเลยเลิกจ้างหรือไล่ออกจากงานได้ทันทีก่อนที่จะครบกำหนดเลิกจ้างตามสัญญาได้เท่านั้น มิใช่ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่ทำให้ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด สัญญาดังกล่าวจึงเป็นสัญญาจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้แน่นอนตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการคุ้มครองแรงงาน ข้อ ๔๖ วรรคท้าย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๐๙/๒๕๒๗

จำเลยทำสัญญาจ้างโจทก์ติดต่อกันรวม ๙ ครั้ง ครั้งละ ๓ เดือนบ้าง ๖ เดือนบ้าง ครั้งสุดท้ายมีกำหนด ๑ เดือน ทั้งนี้เพราะมีความจำเป็นตามฤดูกาลทางเกษตรกรรม ซึ่งไม่แน่นอนว่าจะหมดเมื่อใด จึงเป็นการจ้างที่มีได้ ถือเอาระยะเวลาเป็นสำคัญ หากแต่ถือเอาความจำเป็นของจำเลยเป็นเหตุในการเลิกจ้าง ฉะนั้น กำหนดระยะเวลาการจ้างย่อมไม่มีผลบังคับอย่างแท้จริง เพราะจำเลยจะเลิกจ้างโจทก์เมื่อใดก็ได้หากความจำเป็นหมดไป จึงถือไม่ได้ว่า เป็นการจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาแน่นอนอันจำเลยได้รับยกเว้นไม่จ่ายค่าชดเชยเมื่อเลิกจ้างตามกำหนดนั้น

การจ่ายค่าชดเชยเป็นหน้าที่ของนายจ้างตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานหากฝ่าฝืนเป็น
ความผิดทางอาญาถือว่าเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนดังนั้น การที่ลูกจ้างทำ
หนังสือสละสิทธิไม่เรียกร้องค่าชดเชยจึงหาทำให้สิทธิของลูกจ้างที่จะได้รับค่าชดเชยระงับไปไม่